

MÓN

Manipulació de la revolució

Itàlia i Portugal estan liderant, d'alguna manera, una revolta contra l'austeritat de la UE.

© *The Economist*

Augusto Santos Silva, ministre d'Afers Exteriors d'un govern socialista que solament duu tres mesos en el poder a Portugal, és un sociòleg de bones maneres i no un concitador. Aquest mes, però, s'ha vist involucrat en el desafiant clima d'antiausteritat que s'ha estat difonent pel sud d'Europa. Portugal acaba de ser castigat per la Comissió Europea per haver presentat un pressupost on faltava el 3% del dèficit del PIB que la zona euro imposa als seus membres (la Comissió va predir que arribaria al 3,4%).

En una entrevista de la televisió portuguesa, Santos Silva va reaccionar contra els defensors de l'austeritat a Europa: "No hi ha Estats professor o Estats alumne a la UE". Per la seva part, Angela Merkel, la cancellera alemanya, va advertir a Portugal que mantingués "solidesa financera".

Portugal i la Comissió ràpidament es van comprometre a establir un nou pressupost amb un milió d'euros extra destinats a augmentos d'impostos i retallades de despeses. L'enfrontament, però, va mostrar que la guerra d'Europa contra l'austeritat econòmica ha tornat. El primer ministre de Portugal, António

Costa, va ser elegit gràcies a la promesa de "vèncer l'austeritat", i el seu govern ha reculat per culpa de les grans despeses dels partits d'extrema esquerra. Mentrestant, el primer ministre d'Itàlia, Matteo Renzi, ha estat fent front, ara i adés, als desafiant pressupostos de Brussel·les. A Espanya, on les negociacions de coalició estan en punt mort des de les eleccions de desembre, els socialistes consideraven una aliança a l'estil de Portugal amb els populistes de Podemos.

A Grècia, el partit radical de Syriza continua en el poder, encara que el front antiausteritat ha minvat. Fins i tot a Gran

AUSTERITAT. Portugal reclama ser l'avantguarda de la revolució antiausteritat.

seguida d'una suau recuperació en els últims dos anys.

Després d'unes inconclusives eleccions, però, Costa va tancar un tracte amb el radical Bloc d'Esquerra i el Partit Comunista Portuguès a fi d'apostar per un Govern socialista en minoria. A canvi, va prometre desfer retallades en pensions i en salaris del sector públic. Això va enutjar Brussel·les. El 2 de febrer, la Comissió va afirmar que els pressupostos corrien el perill de violar les regles de l'eurozona. Estava ansiosa per descoratjar els altres membres de la zona euro que també buscaven flexibilitat.

Si algun país hagués de liderar un càrrec com aquest, seria Itàlia. Els pressupostos de 2016 proposats per Renzi prediuen un dèficit del 2,4% del PIB, però és massa alt per a la Comissió. El deute públic d'Itàlia es troba en un immens 130% del PIB; els països amb un deute més gran del 60% han de dedicar-lo als excedents. No obstant això, Renzi veu els ajustats pressupostos com un fre per a l'economia italiana, que va créixer només un 0,1% en l'últim trimestre del 2015. Renzi reconeix estar fart. "Europa no pot ser un gris debat tècnic sobre restriccions, ha de tornar a ser un gran somni", va declarar al gener.

Ara, Renzi fa front a un perill addicional a causa de les propostes plantejades a Alemanya. Aquestes imposarien rígides obligacions als bancs de la zona euro i un canvi als tenidors d'obligacions del Govern respecte a part dels costos de futurs rescats. Els experts temen que la implementació de les propostes pugui desencadenar una altra crisi de deute que engoliria els països del flanc sud de la UE. Els bancs italians ja han assumit al voltant de 350.000 milions d'euros de préstecs no rendibles.

Tot això encoratja la visió de Renzi de liderar una rebel·lió antiausteritat al sud d'Europa. En una publicació en la seva pàgina web l'1 de febrer, va assegurar que la missió d'Itàlia era "liderar Europa, no acatar ordres de Brussel·les". L'enorme deute nacional d'Itàlia, però, deixa

poca credibilitat per exigir la llibertat de gastar més i cobrar menys impostos. I a part de les exigències imprecises de Renzi per una "Europa més orientada cap al socialisme", la seva alternativa a l'actual UE roman desesperadament incerta.

A Portugal, és més el soroll que les nous pel que fa a les protestes antiausteritat. Després que el Govern anunciés el seu pressupost altament deficitari, el rendiment dels bons a deu anys va assolir de manera alarmant el seu màxim, de menys del 3% al 4.5%. Estant sota pressió per les comissions i els mercats, va fer marxa enrere; a més dels mil milions d'euros destinats a augments d'impostos i retallades de despeses, hi va afegir un altre "pla B" de retallades en cas de necessitat. Pierre Moscovici, comissari europeu d'Assumptes Econòmics, va expressar que Portugal havia estat persuadit que les regles pressupostàries de la UE "s'havien de complir". Costa va respondre que l'acord va mostrar que els Governos poden ser fiscalment responsable i encara "seguir la seva visió".

Tanmateix, els fets han rebaixat tant la reivindicació de Costa de fer marxa enrere quant a l'austeritat com la pretensió de disciplina fiscal de la UE. Diverses retallades d'impostos promeses han estat desballestades. Sense l'augment del consum nacional, Portugal ha reduït la seva estimació de creixement en 2016 del 2,1% a l'1,8%. El 2015, Portugal va prometre a la Comissió reduir el dèficit estructural subjacent en 0,6 punts percentuals; el nou pressupost només ha arribat a la meitat d'allò promès. Els ministres de finances de la zona euro van declarar que els objectius pressupostaris pretenien que Portugal no "incomplís seriosament" les regles de la UE. La Comissió sosté que s'ha mantingut ferm quant a dèficits, i Portugal reclama ser l'avantguarda de la revolució antiausteritat. En efecte, Europa està funcionant com sempre ho ha fet: mitjançant acords i manipulació. ●

Traducció de Núria López Alemany

Bretanya, el líder de l'oposició, un es-
querrà anomenat Jeremy Corbyn, consi-
dera que Costa està aplanant el camí per
a una "coalició antiausteritat" multinaci-
onal. El líder portuguès afirma que és un
pioner en el canvi de tota la UE.

Ningú no hauria predit aquest canvi
fa un any. Sota l'anterior Govern de
centre-dreta, Portugal va ser el deixon-
predilecte dels partidaris de l'austeritat
de la UE. Durant la crisi de l'euro, a canvi
del rescat de 78.000 milions d'euros, el
Govern va retallar els salaris i benefi-
cis del sector públic, va augmentar els
impostos i va liberalitzar el mercat de
treball. La profunda recessió ha anat